

המרכז הרפואי הדסה
המחלקה לאורולוגיה

דף מידע בנושא: טיפול ב - BCG לסרטן שלפוחית השתן

מטופל/ת נכבד/ה, שלום רב,

לעיוןך חוברת מידע בנושא טיפול ב- BCG. אנו עומדים לשירותך בכל פניה ושאלה.
בברכה, צוות המרפאה לאורולוגיה

מידע כללי

הטיפול נעשה במרפאה האורולוגית, בהדסה עין-כרם, קומה 3, במועד ובשעה שנקבעו מראש. ביום הטיפול יש להביא:

- התחייבות כספית מתאימה.
  - מכתב הפנייה מפורט מהרופא המטפל.
- חשוב לוודא שאין זיהום בשלפוחית השתן במהלך הטיפולים. לכן, תתבקש לבצע בדיקת שתן לתרבית בקופ"ח ולהגיע עם התוצאה למרפאה לפני הטיפול הראשון ובין הטיפולים.

ההכנה ביום הטיפול

- בבוקר הטיפול ב- BCG אפשר לאכול כרגיל. רצוי לא לשתות נוזלים (במיוחד משקאות המכילים קפאין) כדי להפחית את כמות השתן בשלפוחית בזמן הטיפול. אם הנך משתמש בתרופות משתנות כמו פוסיד-אין לקחת אותן בבוקר הטיפול אלא שעתים לאחריו.
- לפני הטיפול יש לרוקן את שלפוחית השתן.

חשוב ביותר!

ליידע את הצוות הרפואי על כל תופעה חריגה שהופיעה לאחר הטיפול הקודם.

מהו תכשיר ה- BCG?

תכשיר ה- BCG הינו תמיסה המכילה חיידקים מוחלשים של שחפת בקר בשם: *Micobacterium Bovis*. התכשיר משמש לחיסון נגד שחפת אך נמצא גם יעיל לטיפול בסרטן שלפוחית השתן. כאשר החומר מוחדר לכיס השתן הוא יוצר תגובה חיסונית וגורם להרס תאי הגידול בשלפוחית השתן.

מהי מטרת הטיפול בתכשיר החיסון - BCG?

הטיפול ב- BCG לתוך שלפוחית השתן מומלץ למטופלים עם סרטן שטחי של שלפוחית השתן, בשלב מוקדם, לאחר שעברו ניתוח אנדוסקופי לכריתת הגידול ושנמצאים בסיכון גבוה לחזרת המחלה. הטיפול נועד למנוע הופעה של גידול חוזר בשלפוחית. שטיפת שלפוחית השתן ב- BCG מסלקת את תאי הגידול על ידי הפעלת המערכת החיסונית.

ב- 70% מהמטופלים, הטיפול ב- BCG יכול למנוע גידולים חוזרים.

מהו מהלך הטיפול?

מתחילים את הטיפול כשבועיים לאחר הניתוח לכריתת הגידול. הטיפול נעשה במרפאה האורולוגית פעם בשבוע במשך 6 שבועות. התכשיר מוחדר לשלפוחית השתן דרך צנתר (קטטר), על ידי רופא אורולוג. מיד לאחר החדרת החומר יוצא הצנתר. פעולה זו כרוכה בכאב קל בלבד ולכן, אין צורך בהרדמה או במשככי כאבים.

חשוב לדעת!

יעילות הטיפול תלויה במשך זמן השהיית התרופה בשלפוחית השתן. יש לשמור את התכשיר בשלפוחית במשך שעותיים. לכן, לאחר הטיפול יש להימנע מהטלת שתן במשך שעותיים.

התנהגות בטיחותית לאחר הטיפול

לאחר הטיפול יש לנקוט באמצעי זהירות כדי למנוע חשיפה של אנשים אחרים ל – BCG.

ב- 6 השעות הראשונות לאחר הטיפול:

- הקפד על מתן שתן בישיבה על האסלה בכל מתן שתן (הדבר נכון לגברים ולנשים), כדי למנוע התזה של שתן בסביבה.
- לאחר מתן שתן יש להשרות את האסלה בנוזל ניקוי (אקונומיקה), לסגור את המכסה להמתין 15 דקות ורק אז להוריד את המים.
- יש להקפיד על רחצת ידיים במים וסבון לאחר כל הטלת שתן.

במהלך תקופת הטיפולים

- יש להשתמש בקונדום בעת מגע מיני כדי למנוע חשיפה של בן הזוג ל – BCG.
- מומלץ להשתמש באמצעים למניעת היריון בתקופת הטיפולים, שכן לא ברור האם הטיפול עלול לפגוע בעובר.

האם לטיפול יש תופעות לוואי?

מכיוון שתכשיר ה – BCG מוחדר ישירות לשלפוחית השתן רוב תופעות לוואי מוגבלות לשלפוחית וחולפות בתוך יום או יומיים. התופעות השכיחות הן:

- תכיפות במתן שתן, דחיפות או צריבה בעת הטלת השתן. לעתים רחוקות שתן דמי.
- תחושות דמויות שפעת (חום, צמרמורת, עייפות, כאבי שרירים). במרבית המקרים תופעות אלו הן קלות, בדרך כלל תופענה כ- 3-4 שעות לאחר הטיפול ועלולות להמשך יום אחד ואף יותר.
- במקרה של חום גבוה ניתן להשתמש בתרופה להורדת חום.

מתי יש לפנות לעזרה רפואית מיידית?

יש לפנות לקבלת עזרה רפואית מיידית בעת הופעת אחד או יותר מהתסמינים הבאים:

- חום גבוה מעל 38.5°C או חום שנמשך יותר מ- 12 שעות.
- צמרמורת.
- כאבי פרקים.
- קוצר נשימה.
- פריחה.

תסמינים אלו יכולים להעיד על זיהום של השתן או זיהום כללי ב- BCG אשר מחייבים טיפול אנטיביוטי ולעתים הפסקת השימוש ב- BCG.

בשעות הבוקר ניתן להגיע למרפאה האורולוגית - 02-6776875 או 02-6776518

בשעות הערב והלילה, יש להגיע, במידת האפשר, לחדר המיון של בית החולים הדסה עין כרם או לחדר המיון הקרוב.

בשעות הערב והלילה אפשר להתייעץ עם הרופא האורולוגי התורן (להשיגו דרך המרכזיה של ביה"ח הדסה עין כרם 02-6777111).

מה קורה לאחר סיום סידרת הטיפולים ב- BCG?

- בעת פנייתך לטיפול רפואי אחר, עליך ליידע את הצוות המטפל על הטיפולים שקיבלת ב- BCG.
- לאחר סיום הטיפול תוזמן לבדיקת מעקב, ציסטוסקופיה, בתוך 6 שבועות.
- שבועיים לפני בדיקת המעקב יש לבצע בדיקת שתן לתרבית בקופ"ח ובדיקת שתן לפתולוגיה במרפאה האורולוגית.
- יש להביא את תוצאות בדיקות השתן שנערכו בקופ"ח לביקורת במרפאה האורולוגית.
- חשוב מאוד להתמיד בבדיקות מעקב אצל האורולוג. אצל 30% מהמטופלים צפויה הישנות הגידולים בשלפוחית השתן, למרות הטיפול.
- לכן, יש צורך בבדיקות מעקב: יהיה צורך בבדיקת שתן לציטולוגיה ובדיקת ציסטוסקופיה אחת לשלושה חודשים במשך שנתיים, אחר-כך, אחת ל- 6 חודשים במשך 3 שנים נוספות ובהמשך אחת לשנה.
- ברוב המקרים, הרופא ימליץ על טיפולים חוזרים: 3 הזרקות שבועיות אחת ל- 6 חודשים במשך 3 שנים, כדי למנוע הופעת גידולים חוזרים.

**אנו מאחלים לך רפואה שלמה
צוות המרפאה האורולוגית**

דף המידע נכתב על ידי:

טלי שמואלי, אחות, מרפאה אורולוגית.
פרופ' דב פודה, מנהל המחלקה האורולוגית.